

ARVIDSJAURS KOMMUN

HUVUDMANNENS PLAN MOT KRÄNKANDE BEHANDLING DISKRIMINERING OCH TRAKASSERIER

UPPRÄTTAD 2020-03-23

BARN OCH UTBILDNINGSFÖRVALTNINGEN

ARVIDSJAURS KOMMUN

www.arvidsjaur.se

Arvidsjaur Kommun

Främja, förebygg, upptäck och åtgärda

Planen visar förskolans eller skolans arbete för att motverka kränkande behandling av barn och elever. Planen omfattar även aktiva insatser för att verka för barns och elevers lika rättigheter och åtgärder för att motverka diskriminering.

Planen bygger på:

- Skollagens kapitel 6
- Diskrimineringslagens kapitel 3

”Alla barn och elever har rätt att vara sig själva och bli behandlade med respekt. Arbetet för likabehandling är en del av förskolan och skolans värdegrundsarbete som handlar om att aktivt främja alla barn och elevers lika rättigheter och möjligheter - oavsett kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder”

Innehåll

1. Lagstiftning	3
2. Plan mot kränkningar, diskriminering och trakasserier	4
3. Definitioner.....	4
4. Organisatorisk ansvarsfördelning.....	5
5. Mål för förskolans/skolans värdegrundsarbete	7
6. Främjande och förebyggande arbete	8
6.1 Främjande arbete	8
7. Kartläggning av nuläget	9
8. Framtagande av planerna.....	9
9. Förankringsarbete	9
10. Utvärdering.....	10
11. Kompetens.....	10

Arvidsjaur Kommun

1. Lagstiftning

Skolans arbete mot kränkande behandling regleras i **6 kap. Skollagen**. I detta kapitel finns regler om aktiva åtgärder mot kränkande behandling. Varje förskola och skola ska bedriva ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling av barn och elever. Förebyggande åtgärder ska genomföras och en plan ska upprättas årligen för att förhindra kränkande behandling. Vidare fastställs skyldigheten att anmäla, utreda och vidta åtgärder mot kränkande behandling.

3 kap. Diskrimineringslagen finns regler om aktiva åtgärder mot diskriminering.

Förskola och skola har en skyldighet att aktivt arbeta med åtgärder riktade mot de **sju diskrimineringsgrunderna**. Diskrimineringsgrunderna är **kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning och ålder**. Skyldigheten omfattar även att ha riktlinjer och rutiner för att förhindra trakasserier och sexuella trakasserier.

Arbetet med aktiva åtgärder innebär att arbeta förebyggande och främjande genom ett fortlöpande arbete i fyra steg, undersöka, analysera, åtgärda samt utvärdera och följa upp. I detta arbete ingår även att ta fram riktlinjer och rutiner mot trakasserier.

Rektorns skyldighet att anmäla kränkningar till huvudmannen är direkt kopplad till huvudmannens skyldighet att skyndsamt utreda vad som hänt. Därför måste även rektorn eller förskolechefen göra sin anmälan till huvudmannen skyndsamt.

Om huvudmannens utredning om kränkande behandling leder till att man vidtar åtgärder mot en enskild person räknas det som myndighetsutövning. Då har eleven och vårdnadshavaren rätt att få ta del av information i ärendet, till exempel dokumentation om uppgifter och beslut och motivering av beslut. I 29 kapitlet 10 § skollagen finns det hänvisningar till alla de rättigheterna man har i samband med myndighetsutövning i skolan.

En löpande dokumentation ska göras av det arbete som bedrivs på grupp- och organisationsnivå. Av dokumentationen ska det framgå om det avser diskriminering, trakasserier eller kränkningar. **I Arvidsjaur kommun sker all skriftlig dokumentation i Draftit, KB-Process som är ett digitalt verktyg för att hantera, åtgärda och förebygga kränkande behandling i skolan.**

Personalen i förskolan och skolan har också en viktig roll i att upptäcka när barn far illa eller när det finns risk för det. Enligt 14 kap. 1 § socialtjänstlagen har alla förskolor och skolor, inklusive var och en av de anställda i verksamheten, en skyldighet att genast anmäla till socialnämnden om de i sin verksamhet får kännedom om eller misstänker att ett barn far illa. Den som omfattas av anmälningskyldigheten har också en skyldighet att lämna alla uppgifter som kan vara av betydelse för utredningen av ett barns behov av skydd och stöd.

Arvidsjaur Kommun

2. Plan mot kränkningar, diskriminering och trakasserier

Målsättningen med planen är att

- främja allas lika rättigheter
- vara ett konkret verktyg i arbetet för att förebygga och motverka diskrimineringar, trakasserier och kränkande behandling
- Inom barn- och utbildningsförvaltningen i Arvidsjaur ska varje verksamhet årligen upprätta en plan.
- Planen ska finnas tillgänglig på förskolans eller skolans hemsida.

3. Definitioner

Kränkning

Ett uppträdande som, utan att vara diskriminering enligt diskrimineringslagen, kränker barns eller elevers värdighet. Kränkningar kan vara fysiska, verbala, psykiska och/eller ske via sociala medier. Begreppet "kränkande behandling" tolkas brett och omfattar alltifrån fysiska kränkningar som slag och sparkar, verbala kränkningar som skällsord, tillmälen och nedlåtande kommentarer till mer subtila psykiska eller sociala kränkningar som utfrysning och andra former av medveten uteslutning. De exempel som ges här är inte uttömmande och kränkningar kan förekomma i många andra former.

Det är barnet eller eleven som upplever sig vara utsatt för kränkande behandling som avgör vad som är oönskat. För att det ska vara fråga om kränkande behandling enligt lagen måste kränkningen vara märkbar och tydlig. Den som kränker någon måste också förstå att uppträdandet upplevs som kränkande. I många situationer är det uppenbart att ett beteende är kränkande, men om det inte är det så måste barnet eller eleven klargöra för den som kränker att beteendet är ovälkommet. Barnet eller eleven kan också ta hjälp av personalen i verksamheten. Vad som är kränkande behandling måste avgöras i varje enskilt fall. Det är viktigt att komma ihåg att yngre barn inte alltid kan förmedla sina känslor på samma sätt som äldre barn och vuxna.

Diskriminering

En förenklad beskrivning av diskriminering enligt diskrimineringslagen är att någon missgynnas eller kränks, och detta har samband med någon av de sju diskrimineringsgrunderna. Diskriminering kan vara direkt eller indirekt. Även bristande tillgänglighet, trakasserier, sexuella trakasserier och instruktioner att diskriminera är former av diskriminering.

Trakasserier

Trakasserier är ett agerande som kränker någons värdighet och som har samband med en eller flera av de sju diskrimineringsgrunderna. Det kan handla om kommentarer, gester eller utfrysning. Trakasserier kan också vara av sexuell natur. De kallas då för sexuella trakasserier. Förutom kommentarer och ord kan det vara att någon till exempel tafsar eller kastar närgångna blickar.

Det kan också handla om ovälkomna komplimanger, inbjudningar eller anspelningar.

Arvidsjaur Kommun

4. Organisatorisk ansvarsfördelning

Enligt 1 kap. 5 § skollagen ska var och en som verkar inom utbildningen främja de mänskliga rättigheterna och aktivt motverka alla former av kränkande behandling.

Huvudmannen

Ansvar för personalen

Ansvarar för att personalen fullgör de skyldigheter som anges i 6 kap. skollagen, när den handlar i tjänsten eller inom ramen för uppdraget. (6 kap. 5 § skollagen)

Målinriktat arbete

Se till att det inom ramen för varje särskild verksamhet bedrivs ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling av barn och elever.

Skyldighet att förebygga och förhindra kränkande behandling

Se till att det genomförs åtgärder för att förebygga och förhindra att barn och elever utsätts för kränkande behandling.

Plan mot kränkande behandling

Se till att det varje år upprättas en plan med en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av barn och elever.

Skyldighet att anmäla, utreda och vidta åtgärder mot kränkande behandling

Skyldighet att anmäla, utreda och vidta de åtgärder som skäligen kan krävas för att förhindra kränkande behandling i framtiden. (6 kap. 6-10 §§ skollagen)

Skolchef

Skyndsamt anmäla till huvudmannen

Skyndsamt anmäla till huvudmannen, Barn- och utbildningsnämnden, vid kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling, trakasserier eller sexuella trakasserier på sätt som avses i diskrimineringslagen i samband med verksamheten.

Skyldigheten att anmäla gäller alla händelser som kan vara kränkande behandling, trakasserier eller sexuella trakasserier på sätt som avses i diskrimineringslagen.

Följa upp anmälningar

Ansvarar för att skyndsamt följa upp av rektor anmälda fall av kränkningar, diskriminering och trakasserier.

Rektor

Skyndsamt anmäla till skolchefen

Skyndsamt anmäla till skolchefen, vid kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling, trakasserier eller sexuella trakasserier på sätt som avses i diskrimineringslagen i samband med verksamheten.

Arvidsjaur Kommun

Skyldigheten att anmäla gäller alla händelser som kan vara kränkande behandling, trakasserier eller sexuella trakasserier. Rektor ska inte göra någon värdering av hur allvarlig en händelse är innan hen gör anmälan till huvudmannen.

Upprätta plan mot diskriminering och kränkande behandling

Ansvarar för att plan mot diskriminering och kränkande behandling upprättas varje år, att planen hålls aktuell, följs upp och finns tillgänglig på hemsidan.

Dokumentation enligt gällande rutiner

Ansvarar för att dokumentationen sker enligt gällande rutiner av händelser som kan betecknas som diskriminering eller kränkande behandling.

Säkerställa stöd åt elever

Ansvarar för att stöd ges till elever som utsatts för diskriminerande eller kränkande behandling samt att stöd ges till den som orsakat händelsen.

Elevhälsan delaktig

Ansvarar för att elevhälsans personal är delaktig i arbetet mot kränkningar, trakasserier och diskrimineringar.

Anmälan till socialnämnden

Ansvarar för att göra en anmälan till socialnämnden när det finns en misstanke om att ett barn far illa. enligt 14 kap. § 1 socialtjänstlagen.

Kontakt med polis

Tar ställning till kontakt med polis för samråd och att eventuellt anmäla.

Förskolans och skolans medarbetare

Skyndsamt anmäla till rektor

Skyndsamt anmäla till rektor vid kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling, trakasserier eller sexuella trakasserier på sätt som avses i diskrimineringslagen i samband med verksamheten. Skyldigheten att anmäla gäller alla händelser som kan vara kränkande behandling, trakasserier eller sexuella trakasserier.

Kontakt med barnet eller eleven och förälder

Ansvarar för kontakter med barnet eller eleven och vårdnadshavare.

Informerar om plan mot diskriminering och kränkande behandling

Informerar elever och föräldrar om plan mot diskriminering och kränkande behandling.

Arbetslaget och/eller Trygghetsteamet

Ska ge stöd och hjälp att hantera situationer

Ska ge stöd och hjälp att hantera uppkomna situationer med stöd av trygghetsplanen.

Arbeta med frågor som rör värdegrund, bemötande, kränkningar, trakasserier och diskriminering

Diskutera och arbeta med barn och elever med frågor som rör värdegrund, bemötande, kränkningar, trakasserier och diskriminering.

Arvidsjaur Kommun

Eventuella förtydliganden eller tillägg till ovanstående ansvarsområden utifrån förskolans/skolans behov:

Elevhälsoteam

- Inkomna kränkingsanmälningar tas upp kontinuerligt av skolornas EHT.
- Personal i EHT föreslår åtgärder och aktiviteter i syfte att främja och förebygga likabehandlingsarbetet på skolorna.

Mentor/klassföreståndare/ansvarig pedagog

- Har huvudansvar för kontakten med eleven och hemmet.
- Informerar elever och vårdnadshavare om skolans plan mot kränkande behandling, diskriminering och trakasserier.

Elever

- Ska ta ställning mot kränkande behandling, diskriminering och trakasserier.

5. Mål för förskolans/skolans värdegrundsarbete

De grundläggande värden som förskolans och skolans värdegrund omfattar ligger i linje med de värden som vårt demokratiska samhälle vilar på.

Värdegrunden omfattar

- Människolivets okränkbarhet
- Individens frihet och integritet
- Alla människors lika värde
- Jämställdhet mellan könen
- Solidaritet mellan människor

Det är dessa värden som ska förmedlas och alla medarbetare ska främja aktning för människans egenvärde och vår gemensamma miljö. (Detta ska varje skola redogöra för)

Ansvarig-/a för genomförande: Rektor/EHT/pedagogisk personal/

Uppföljning ska ske: 2020-XX-XX Ansvarig: Rektor

Utvärdering ska ske: 2020-XX-XX Ansvarig: Rektor

Arvidsjaurs Kommun

6. Främjande och förebyggande arbete

6.1 Främjande arbete

Främjande arbete handlar om att identifiera och stärka de positiva förutsättningarna för likabehandling i verksamheten. Arbetet utgår ifrån skolans övergripande uppdrag att verka för demokratiska värderingar och mänskliga rättigheter. Detta värdegrundsarbete syftar till att förankra respekten för alla människors lika värde samt att utveckla en skolmiljö där alla barn och elever känner sig trygga och utvecklas.

Beskriv de långsiktiga och mer kortsiktiga insatserna av främjande karaktär:

Ansvarig-/a för genomförande: Rektor/EHT/pedagogisk personal/

Uppföljning ska ske: 2020-XX-XX Ansvarig: Rektor

Utvärdering ska ske: 2020-XX-XX Ansvarig: Rektor

6.2 Förebyggande

Det förebyggande arbetet syftar till att avvärja de risker för diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling som finns i verksamheten. Riskerna kan kartläggas på olika sätt (se mer under steget 7. Kartlägg). Förebyggande mål och åtgärder måste motiveras av vad som kommer fram i en kartläggning.

Beskriv de långsiktiga och mer kortsiktiga insatserna av förebyggande karaktär: tex

Ansvarig-/a för genomförande: Rektor/EHT/pedagogisk personal

Uppföljning ska ske: 2020-XX-XX Ansvarig: Rektor

Utvärdering ska ske: 2020-XX-XX Ansvarig: Rektor

Arvidsjaur Kommun

7. Kartläggning av nuläget

Beskriv hur nuläget kartläggs, t ex. trygghet och trivselenkät, elevrådsmöte, kränkingsutredningar, kontakter från vårdnadshavare, elevhälsans kartläggningar m.m. Medarbetare och barn/elever ska involveras i kartläggningsarbetet. tex

Ansvarig-/a för genomförande: Rektor/EHT/pedagogisk personal/

Uppföljning ska ske: 2020-XX-XX ansvarig: Rektor

Utvärdering ska ske: 2020-XX-XX ansvarig: Rektor

8. Framtagande av planerna

Beskriv hur planen arbetats fram, och vilka som deltagit i arbetet, inklusive barn och elevers delaktighet. tex

Ansvarig-/a för genomförande: Rektor

Uppföljning ska ske: 2020-XX-XX ansvarig: Rektor

Utvärdering ska ske: 2020-XX-XX ansvarig: Rektor

9. Förankringsarbete

Beskriv på vilket sätt planen ska vara ett levande dokument och vara känd och förankrad hos barn, elever, medarbetare och vårdnadshavare:

Ansvarig-/a för genomförande: Rektor

Uppföljning ska ske: 2020-XX-XX ansvarig: Rektor

Utvärdering ska ske: 2020 -XX-XX ansvarig: Rektor

Arvidsjaur Kommun

10. Utvärdering

Planen ska årligen utvärderas.

Föregående års plan

Beskriv och utvärdera föregående års åtgärder:

Ansvarig/a: Rektor

Innevarande års plan

Beskriv hur innevarande års åtgärder och insatser ska utvärderas och när detta ska ske:

Ansvarig/a: Rektor

11. Kompetens

Beskriv på vilket sätt medarbetarnas kompetens kring hur ett målinriktat arbete för att förebygga kränkningar, diskriminering och trakasserier bedrivs hålls uppdaterad.

Ansvariga för genomförande: Rektor/EHT/pedagogisk personal

Uppföljning ska ske: 2020-XX-XX ansvarig: Rektor

Utvärdering ska ske: 2020-XX-XX ansvarig: Rektor

Arvidsjaur Kommun

Checklista

Det framgår tydligt om planen gäller verksamhetsår eller kalenderår	☐
Planen är daterad och vem som ansvarar framgår	☐
Resultat av tidigare utvärderingar har vägts in i framtagande av innevarande plan	☐
Planen är upprättad i samverkan med barn och elever	☐
Planen är upprättade i samverkan med pedagogisk personal och Skolledning	☐
Elevhälsan har varit delaktig (EHT)	☐
En kartläggning är gjord på individ-, grupp- och organisationsnivå	☐
Den fysiska miljön är beaktad	☐
Hur medarbetarnas kompetens ska hållas uppdaterad finns beskrivet	☐
Arbetet sker med aktiva åtgärder genom fyra steg: <ul style="list-style-type: none"> • undersöka, • analysera • åtgärda • utvärdera och följs upp 	☐
Det fortlöpande arbetet dokumenteras	☐
Främjande insatser finns beskrivna	☐
Förebyggande insatser finns beskrivna	☐
En kartläggning av nuläget är gjord	☐
Rutin för anmälan till rektor finns och följs	☐
Rutin för anmälan till skolchef finns och följs	☐
Rutin för anmälan till huvudmannen finns och följs	☐
Planen finns på verksamhetens hemsida	☐
Det framgår tydligt i årshjulet/kalendariet när enkätveckor och uppföljning ska genomföras	☐